

บทที่ 3

วิธีดำเนินการศึกษา

ในการศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการสูบบุหรี่ของนักเรียนชายระดับมัธยมศึกษา ในเขตอำเภอพรานกระต่าย จังหวัดกำแพงเพชร ผู้ศึกษาได้ดำเนินการตามลำดับหัวข้อต่อไปนี้

1. ประชากร
2. กลุ่มตัวอย่าง
3. เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา
4. การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในงานวิจัย
5. การเก็บรวบรวมข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล
6. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ นักเรียนชายที่สูบบุหรี่ ระดับมัธยมศึกษา อำเภอพรานกระต่าย จังหวัดกำแพงเพชร ปีการศึกษา 2553 จำนวน 937 คน

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ นักเรียนชายระดับมัธยมศึกษา อำเภอพรานกระต่าย จังหวัดกำแพงเพชร จำนวน 277 คนได้มาโดยการสุ่มอย่างง่าย (Simple random sampling) โดยมีโรงเรียนเป็นหน่วยการสุ่ม มีขั้นตอนดังนี้

1. สุ่มโรงเรียนมัธยมศึกษา อำเภอพรานกระต่าย มาจำนวน 3 โรงเรียนได้โรงเรียนดังนี้
 - 1.1 โรงเรียนไพโรวิทยาคม
 - 1.2 โรงเรียนพรานกระต่ายพิทยาคม
 - 1.3 โรงเรียนเรืองวิทยวิทยา
2. จากโรงเรียนที่สุ่มได้ เลือกเฉพาะนักเรียนชายที่สูบบุหรี่ทุกคน ทุกระดับชั้น
 - 2.1 โรงเรียนไพโรวิทยาคม จำนวน 58 คน
 - 2.2 โรงเรียนพรานกระต่ายพิทยาคม จำนวน 117 คน
 - 2.3 โรงเรียนเรืองวิทยวิทยา จำนวน 102 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง จากนั้นได้พัฒนาแบบสอบถามที่จะใช้ในการรวบรวมข้อมูลต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับพฤติกรรมและปัจจัยที่สัมพันธ์กับการสูบบุหรี่ของกลุ่มวัยรุ่น โดยให้มีคำถามที่ครอบคลุมวัตถุประสงค์ของการวิจัยได้แบ่งแบบสอบถามเป็นส่วน ๆ ดังนี้

ส่วนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วยคำถามเกี่ยวกับลักษณะข้อมูลส่วนบุคคล ได้แก่ อายุ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน บุคคลที่พักด้วยสูบบุหรี่ ค่าใช้จ่ายที่ได้รับ คำถามส่วนนี้มีทั้งหมด 4 ข้อ

ส่วนที่ 2 แบบทดสอบความรู้เกี่ยวกับบุหรี่ ประกอบด้วยข้อคำถามจำนวน 14 ข้อ เป็นข้อคำถามแบบถูกผิด ถ้าตอบถูกได้ 1 คะแนน ถ้าตอบผิดได้ 0 คะแนน

ส่วนที่ 3 แบบวัดเจตคติที่มีต่อบุหรี่ ประกอบด้วยข้อคำถามทั้งหมด 14 ข้อ คำถามจะมีทั้งเจตคติด้านบวก (เห็นว่าบุหรี่เป็นสิ่งดีมีประโยชน์) และเจตคติด้านลบ (เห็นว่าบุหรี่ให้โทษ) ลักษณะคำถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ใช้มาตรวัดแบบลิเคิร์ต (Likert Scale) โดย แบ่งออกเป็น 5 ระดับ คือ เห็นด้วยอย่างยิ่ง เห็นด้วย ไม่แน่ใจ ไม่เห็นด้วย ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง โดยมีเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

ถ้าเป็นข้อความที่มีเจตคติด้านบวก ได้แก่ข้อ ให้คะแนนดังนี้

เห็นด้วยอย่างยิ่ง	1	คะแนน
เห็นด้วย	2	คะแนน
ไม่แน่ใจ	3	คะแนน
ไม่เห็นด้วย	4	คะแนน
ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	5	คะแนน

ถ้าเป็นข้อความที่มีเจตคติด้านลบ ได้แก่ข้อ ให้คะแนนดังนี้

เห็นด้วยอย่างยิ่ง	5	คะแนน
เห็นด้วย	4	คะแนน
ไม่แน่ใจ	3	คะแนน
ไม่เห็นด้วย	2	คะแนน
ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	1	คะแนน

ส่วนที่ 4 แบบสอบถามปัจจัยเอื้อ และปัจจัยเสริม ประกอบด้วยข้อคำถาม ลักษณะคำถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ใช้มาตรวัดแบบลิเคิร์ต (Likert Scale)

โดยแบ่งออกเป็น 5 ระดับ คือ เห็นด้วยอย่างยิ่ง เห็นด้วย ไม่แน่ใจ ไม่เห็นด้วย ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง โดยมีเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

เห็นด้วยอย่างยิ่ง	5	คะแนน
เห็นด้วย	4	คะแนน
ไม่แน่ใจ	3	คะแนน
ไม่เห็นด้วย	2	คะแนน
ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	1	คะแนน

ส่วนที่ 5 แบบสอบถามพฤติกรรมการสูบบุหรี่ ประกอบด้วยข้อคำถามจำนวน 10 ข้อ ซึ่งได้ ลักษณะคำถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ใช้มาตรวัดแบบลิเคิร์ต (Likert Scale) คือ ประจำ บ่อยๆ นานๆครั้ง ไม่เคย โดยแบ่งเป็น 4 ระดับ โดยมีเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

ประจำ	4	คะแนน
บ่อยๆ	3	คะแนน
นานๆครั้ง	2	คะแนน
ไม่เคย	1	คะแนน

การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือ

1. ศึกษาแนวคิดทฤษฎี เอกสารวิชาการ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการสูบบุหรี่ของนักเรียนชายระดับมัธยมศึกษา
2. สร้างเครื่องมือวัดที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการสูบบุหรี่ของนักเรียนชายชั้นมัธยมศึกษา ได้แก่ แบบวัดความรู้เกี่ยวกับบุหรี่ แบบวัดเจตคติ แบบสอบถามปัจจัยเอื้อ ปัจจัยเสริม และพฤติกรรมการสูบบุหรี่
3. นำเครื่องมือทั้งหมดที่เกี่ยวข้องกับ ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการสูบบุหรี่ของนักเรียนชายชั้นมัธยมศึกษา เสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาพิจารณาความถูกต้องสมบูรณ์เพื่อนำมาแก้ไข ตามคำแนะนำ
4. นำเครื่องมือทั้งหมดให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา และความถูกต้องชัดเจนของภาษาที่ใช้โดยผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน (รายชื่อปรากฏในภาคผนวก)
5. นำแบบสอบถามมาพิจารณาปรับปรุงแก้ไข แล้วเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษา หลังจากนั้นไปทดลองใช้ (Try Out) กับกลุ่มตัวอย่างในโรงเรียนพิกุลวิทยา จำนวน 3 คน แบ่งเป็นเด็ก เก่ง ปานกลาง อ่อน เพื่อทดสอบความเป็นปรนัยของแบบสอบถามทั้งฉบับ

6 นำแบบสอบถามมาพิจารณาปรับปรุงแก้ไขอีกครั้ง หลังจากนั้นนำแบบทดสอบไปทดลองใช้ (Try Out) กับกลุ่มตัวอย่างในโรงเรียนพรานกระต่ายพิทยาคม จำนวน 39 คน เพื่อวิเคราะห์ ดังนี้

6.1 แบบทดสอบ วิเคราะห์ หาค่าความยากและอำนาจจำแนก โดยใช้ Item-Total Correlation แล้วพิจารณาแบบทดสอบที่มีค่าความยากระหว่าง 0.2 – 0.8 และค่าอำนาจจำแนกที่มีค่า 0.2 ขึ้นไป แล้วหาค่าความเที่ยง โดยใช้ KR-20 ได้ดังนี้ ค่าความยาก (p) อยู่ระหว่าง 0.2 – 0.8 ค่าอำนาจจำแนก Item-Total Correlation มีค่าระหว่าง 0.24 – 0.53 ค่าความเที่ยง (KR-20) เท่ากับ 0.64

6.2 แบบวัดเจตคติ แบบสอบถามปัจจัยเอื้อ และปัจจัยเสริม แบบสอบถามพฤติกรรมกรสูบบุหรี่ วิเคราะห์ หาค่าอำนาจจำแนก โดย Item-Total Correlation แล้วพิจารณาอำนาจจำแนกที่มีค่า 0.2 ขึ้นไป แล้วหาค่าความเที่ยง โดยใช้ สัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค ได้ดังนี้

6.2.1 แบบวัดเจตคติอำนาจจำแนก มีค่าระหว่าง 0.34 – 0.58 ค่าความเที่ยง (สัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค) เท่ากับ 0.93

6.2.2 แบบสอบถามปัจจัยเอื้อ และปัจจัยเสริม ค่าอำนาจจำแนก มีค่าระหว่าง 0.25 – 0.54 ค่าความเที่ยง (สัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค) เท่ากับ 0.75

6.2.3 แบบสอบถามพฤติกรรมกรสูบบุหรี่ ค่าอำนาจจำแนกมีค่าระหว่าง 0.48– 0.63 ค่าความเที่ยง (สัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค) เท่ากับ 0.84

7 จัดพิมพ์แบบสอบถามเป็นรูปเล่ม นำไปใช้ในการวิจัยต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ทำหนังสือจากมหาวิทยาลัยนเรศวร เพื่อขอความร่วมมือในการศึกษาจากผู้บริหารของโรงเรียนที่วางแผนไว้
2. ติดต่อกับผู้บริหารของโรงเรียนเพื่อขอความร่วมมือในการเก็บข้อมูล คัดเลือกกลุ่มตัวอย่าง และนัดหมาย
3. เตรียมเครื่องมือเก็บรวบรวมข้อมูล ให้มีจำนวนเพียงพอกับกลุ่มตัวอย่าง
4. ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง ระหว่างวันที่ 1 – 20 กุมภาพันธ์ 2554 โดยผู้เก็บข้อมูลแจกให้แก่กลุ่มตัวอย่างอธิบาย แบบสอบถาม ตอบคำถามที่สงสัย ทั้งก่อน และระหว่างทำแบบสอบถาม และรวบรวมกลับ จำนวนแบบสอบถาม 277 ชุด

5. ตรวจสอบความถูกต้องของแบบสอบถาม ได้แบบสอบถามที่มีความถูกต้อง ลงข้อมูลครบถ้วน 277 ชุด เลขที่ลำดับแบบสอบถาม รายชุดและรายโรงเรียน

6. ตรวจสอบให้คะแนน และวิเคราะห์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ หาราคาดังนี้

1. สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เพื่อใช้ในการพรรณนาข้อมูลพื้นฐานของปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการสูบบุหรี่ของนักเรียนชายชั้นมัธยมศึกษา

2. หาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยต่าง ๆ ที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการสูบบุหรี่ของนักเรียนชายชั้นมัธยมศึกษาโดยใช้เทคนิคการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน (Stepwise Regression)

3. หลักเกณฑ์การการแปลผลระดับความรู้ คิดจากร้อยละของคะแนนเต็ม จัดคะแนนในภาพรวมได้เป็น 3 ระดับ (วรพจน์ พรหมสัตยพรต, 2545) ดังนี้

คะแนนที่น้อยกว่า ร้อยละ 60	หมายถึง	ความรู้ระดับต่ำ
คะแนนที่ ร้อยละ 60 ถึง ร้อยละ 79	หมายถึง	ระดับปานกลาง
คะแนนที่ มากกว่าและเท่ากับร้อยละ 80	หมายถึง	ระดับสูง

4. หลักเกณฑ์การการแปลผลระดับเจตคติต่อการสูบบุหรี่ ปัจจัยเอื้อต่อการสูบบุหรี่ ปัจจัยเสริมต่อการสูบบุหรี่ ใช้การแปลความหมายของค่าเฉลี่ย ในภาพรวม จัดระดับได้เป็น 5 ระดับ (วิเชียร เกตุสิงห์, 2538) ดังนี้

ค่าเฉลี่ย 1.00 – 1.49	หมายถึง	อยู่ในระดับน้อยที่สุด
ค่าเฉลี่ย 1.50 – 2.49	หมายถึง	อยู่ในระดับน้อย
ค่าเฉลี่ย 2.50 – 3.49	หมายถึง	อยู่ในระดับปานกลาง
ค่าเฉลี่ย 3.50 – 4.49	หมายถึง	อยู่ในระดับมาก
ค่าเฉลี่ย 4.50 – 5.00	หมายถึง	อยู่ในระดับมากที่สุด

5. หลักเกณฑ์การการแปลผลระดับพฤติกรรมการสูบบุหรี่ ใช้การแปลความหมายของค่าเฉลี่ย ในภาพรวม จัดระดับได้เป็น 3 ระดับ (วิเชียร เกตุสิงห์, 2538) ดังนี้

ค่าเฉลี่ย 1.00 – 2.00	หมายถึง	ระดับต่ำ
ค่าเฉลี่ย 2.01 – 3.00	หมายถึง	ระดับปานกลาง
ค่าเฉลี่ย 3.01 – 4.00	หมายถึง	ระดับสูง